

Any XV

Barcelona 11 de Septiembre de 1902

Alfons

de

Compás d'espera...

Hi há molta gent que 's pregunta admirada, veyent la poca activitat que 's nota en plassas y carrers;

—¿Voléu dir que 's farán aquestas grans festassas que hi há en projecte? ¿Voléu dir que aixó de la Mercé no será tot plegat una alarma que s' ha fet corre? ¿Voléu dir que totas aquestas noticias estupendas que van impresas pe 'ls diaris, de grans projectes é iniciativas, serán algo més que ilusions que 'ns fém els barcelonins?

Y val á dir 'ho; aquestas preguntas están justificadas. Barcelona no 's mou en apariencia. Fora de las obras de *jardinisació* de la ex plassa de 'ls *mals endressos* y llevat de las coloraynas penjadas en alguns carrers, cap moviment extraordinari torba la apacible vida de la ciutat; cap activitat extemporánea 's nota en lloch. Els carrers están tranquils, y sossegats, las plassas permaneixen verges de tota mácula y un observador foraster no pensaria may que d' aqui deu ó dotze dias Barcelona hagi de ser lo que será; una mena de ciutat encantada; un formiguer humá que 's diverteix; una gran metròpoli que s' engalana per ser l' assombro y la admiració de propis y extranyos...

Ah, senyors!... Vostés no han observat lo que hi observat jo, y d' aqui vé el motiu de la seva incredulitat.

Vostés no han vist com se treballa febrilment en los tallers d' adorno y atrés; vostés no han observat com els caixers de carrer y carreró tiran sumas y restas y fan dringar duros en pessa. Vostés no han estat devant, quan la comissió de la *rue* de Fernando, contava las 17000 pessetas... y un duro sevillano de la suscripció de 'ls opulents botiguers y la del carrer de 'n Boqué desfeya el gabadal de calderilla (nou pessetas, cinquanta tres cèntims) producte de la colecta pública en tan concorreguda via. Vostés no s' han enterat que las donas que fan banderas no paran un moment, els molins paperers treballan dia y nit y 'ls fabricants de pastetas no donan l' abast.

Vostés no s' han fixat que en los barris del Ensanxe, á la nit s' ohuen acompassadas petjadas, veus de *mando* y tochs de clarí imitats per la veu humana; son los batallóns infantils fent l' *uno, dos, tres*; las legions de la canalleta que, uniformada degudament, donará á la *urbe* barcelonina l' aspecte de un vastissim camp atrinxerat... del regne del *Liliput*. Ab la circumstancia, que son tants els batallóns que jo he vist fent *maniobras*, que no sé pas ahont s' enquibirá tanta *soldadesca*.

Vostés no s' han fixat, finalment, que 'ls pintors més ó menos modernistas, els artistas més ó menos melenuts no 's troban ni per un remey. Tots están emparaulats; els uns per tirá un carro... artística-ment adornat, al carrer; els altres projectant portas monumentals ó iluminacions babilónicas; els altres pintant fatxadas, cuynas y catres, que tot se necessitará ab la espantosa avalaixa de forasters que se 'ns prepara.

*
* *

No es que dormim, no, 'ls barcelonins, ni que 'ns oblidem del compromís solemne qu' hém con- tret ab los forasters de tot el món, al enviarlos el cartell de 'n Triadó, que per cert, —dit siga entre paréntesis— es tant bunyol baix lo punt de vista artístich com per lo que toca á execució gráfica.

No dormim, no senyors; La passivitat de la set- mana passada 's transformarà entre aquesta y la de més enllá, en activitat febril; porque aixó sí, els barcelonins som actius com una reira de Deu!...

Y allavors ¡ansia! En un moment donat brollarán envelats de tot arreu. De la *noche á la mañana*, els carrers s' omplirán de banderas y follatjes.

Las portaladas triomfals surgirán en un obrir y tancar d' ulls. Els plátanos de la Rambla florirán en un instant ab jegantinas rosas y camelias que lluhirán tan de día com de nit. Los bombetas elèctricas surgirán de per tot com si nasquessin per generació espontánea. Els batallóns infantils evolucionarán pe 'ls quatre cantóns de la ciutat y en lo terme de pochos dias, —de pocas horas millor— Barcelona quedarà convertida com per art mágica en una ciutat encantada, en una especie de realitat de 'ls somnis de las *mil y una noches*.

Y allavors, farán la entrada triomfal per las trenta tres carreteras que afluixen á la *urbe* inmensa, las collas de jegants y nanos, las aguilas, *patíms* y demés requincalla; y aquesta será també la senyal pera que 'ls forasters comensin á venir ab la bossa plena y ab ganas de divertir-se tot buydantla. Perqué aixó sí que 'ns cal confessar 'ho ab tota sinceritat; de forasters pobres no 'n volém; els pobres forasters, Barcelona 'ls dedica á la exportació, pagantlos el viatge de tornada.

*
* *

Animínse, donchs, els forasters. No estiguin per duro més ó menos. Encare que á Barcelona no 's fia ni á Deu, poden venir ab tot descans. Els obsequiarém segóns lo que portin. No hi ha encara res adornat, pero es igual; els barcelonins som aixís; nosaltres transformarem la població en vint y quatre horas.

Ah... ¡Sobre tot no s' olvidin el portamonedas!

RAMON BERENGUER.

Incertesa

Era encare un infant y quan pensava,
ab lo cor defallit, en mon *demà*,
tot sorprés d' incertesa, mormolava;
¿Qué hi haurá més enllá?

Encare 'l dupte aquell me perseguia,
quan á esser un hom vaig arribá;
pensant en la vellesa, repetía;
¿Qué hi haurá més enllá?

Avuy, tenint la cara ja arrugada
y 'ls cabells blanc's, exclamo, al contemplá
la tomba qu' á mos peus ja veig badada;
¿Qué hi haurá més enllá?

ANTONI CANTALLOPS.

LETRA DE CONVIT

A n' en Nofre Llonsa

Estimadissim Nofre;

Si en vení teniu gust á Barcelona
encar que la ocasió no es massa bona,
puig l' ayre put á sofre
y abundan las pallissas
y 'ls tiros y 'ls garrots y corredissas,
sabréu que á LA TOMASA,
tant vos com la costella,
seréu tots dos rebuts com gent de casa
y obsequiats ab esmero
y passejats per tot á fé 'l florero
y atipats á tot pasto
ab bons talls y begudas
perque ja es ocasió ¡me caso ab Judas!
de que 'ls barcelonins paguem el gasto,
ja que fá un remat d' anys qu' aném de gorra
corrent la Seca y Meca y Vall d' Andorra
olorant ahont se menja,
y ab la excusa qu' aquí no estém per festas
may torném la revenja.

Per las ratllas aquestas
quedéu, donchs, invitats vos, Nofre y dona
á la festa major de Barcelona.

Si ab la vostra costella
decidiu, donchs, deixar La Fatarella,
no crech que us penediú de la pensada
puig la festa major será sonada
ó al menys així ho suposa
un qu' está en lo secret d' aquesta cosa.

Además del bonich y extens programa
que aquí us envío adjunt y el qual explica
tanta cosa bonica

—qu' es lo gros de la trama,—
podréu, Nofre, admirar un regiment
de cosas molt curiosas
que son, diguem'ho aixís, l' amaniment.

Entremitj d' eixas cosas
sens dupte ha de cridarvos l' atenció,
¡oh Nofre bonatxó!
veure tot lo sant dia
com empayta als obrers la policia
y si un granuja en cambi us prén dinés,
ningú lo persegueix ni li diu res.

Veuréu també uns subjectes
d' estrambótica fatxa

Perjura

Avuy m' ho han dit; no sabia
que tu, ingrata m' enganyavas;
¡de mon amor 't mofavas
quan més mon cor te volia!

Molta pena m' ha causat
al sabé tan trista nova,
puig eixa noticia roba
el goig d' un enamorat.

Sonriente, bella y amable
devant meu te presentavas,

y era perque m' enganyavas
d' un modo tan detestable,

que ho confeso ab extranyesa;
¡jamay haguera pensat
que ton cor .. enamorat
fos capás de tal vilesa!

No 'm pensava, francament,
que fossis així Sofia;
¡y erats tú aquella qu' un dia
'm vas fer pur jurament?

¿Que ab paraulas amorosas
enternías lo meu cor

que gastan ademáns molt poch correctes
y reganyan per tot monstruós... formatje.

A vos, segurament, mala pensada
us dará la visió d' aquells panderos,
fins que veuréu que tots fan barrotada
á ne 'ls tipos aquells... ¡Serán toreros!

Veuréu lluhir en cotxe
lo vici ab diamants, semblant rialletas,
cullintne á trotxe y motxe
y allí prop, més avall, morta de pena
durán arrossegant cap á la Higiene
á un' altra que no té dugas pessetas.

Veuréu que s' entrebanca ab vostres passos
rodant y prenent notas,
algún d' aquestos carbassóns ab potas
que en tot fican els nassos
y afeginthi detalls y comentaris
ho plantan pe 'ls diaris...

Després, al ferse fosch, per Barcelona
sentiréu pregonar durant bon rato;
«¡Liberal!.. ¡con la histo:ia y el retrato
de 'n Nofre Llonsa y de la seva dona!»

Veuréu com el tranvia,
—que qualsevol diria
s' ha fet per anar cómodo y depresa—
á cada punt s' atura,

va sempre plé que vessa
y als pobres passatjers prempsa y tritura.

Veuréu també que aquí, l' Ajuntament
emprén famosas obras
y son á mils els pobres
que passen mesos sens menjá calent;
que en construccions supérfluas y sobreras
gasta l' Ajuntament caudals molt forts
y en cambi, per las malas clavegueras
hi há cad' any contingent inmens de morts.

En fi, Nofre del cor tan llarga y bona
será la serie qu' ensenyarvos puch,
que en aquesta visita á Barcelona
héu de treure molt such.

Ab aixó, se us espera
que baixéu la setmana venidera
y, junt ab «la de casa»
vinguéu á LA TOMASA,
ahont ab ansia us estém tots aguardant ...
La vostra dona qu' entri per devant
vos. ¡veni per darrera!

M. RIUSECH.

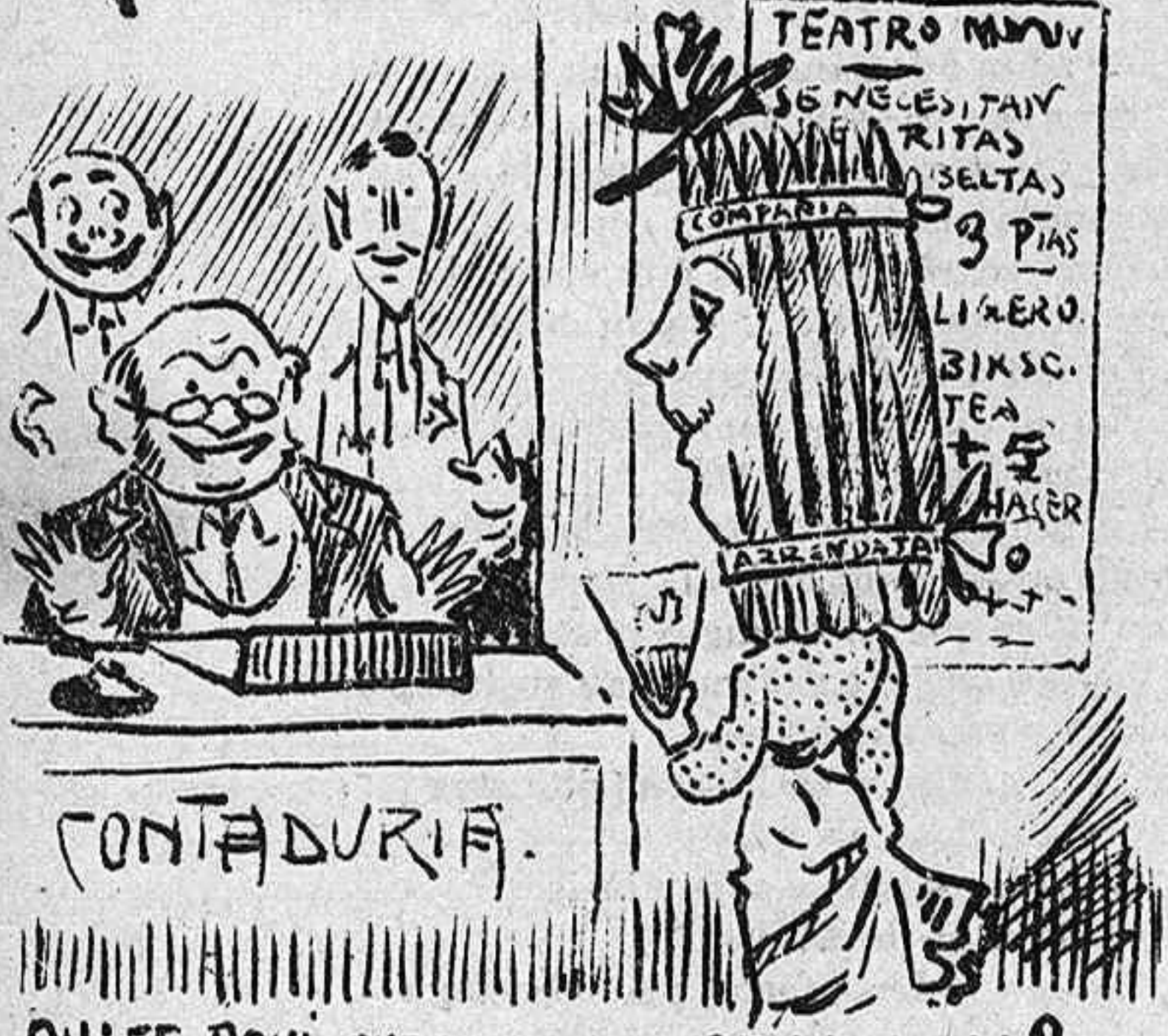
y 'm declaravas l' amor
pintat ab frases melosas?

¿Per qué quan-M' aymas?-to doya-
sempre 'm responías—«¡Si!»?—
¡Del qu' has fet no 'm sé avení!
¡m' ha passat lo que no 'm creya!

¡Puig anava equivocat
al pensar, bella Sofia,
qu' en ton cor alberch tenia
la pura y santa vritat!

F. CARRERAS P.

REDOLINS D'ACTUALITAT

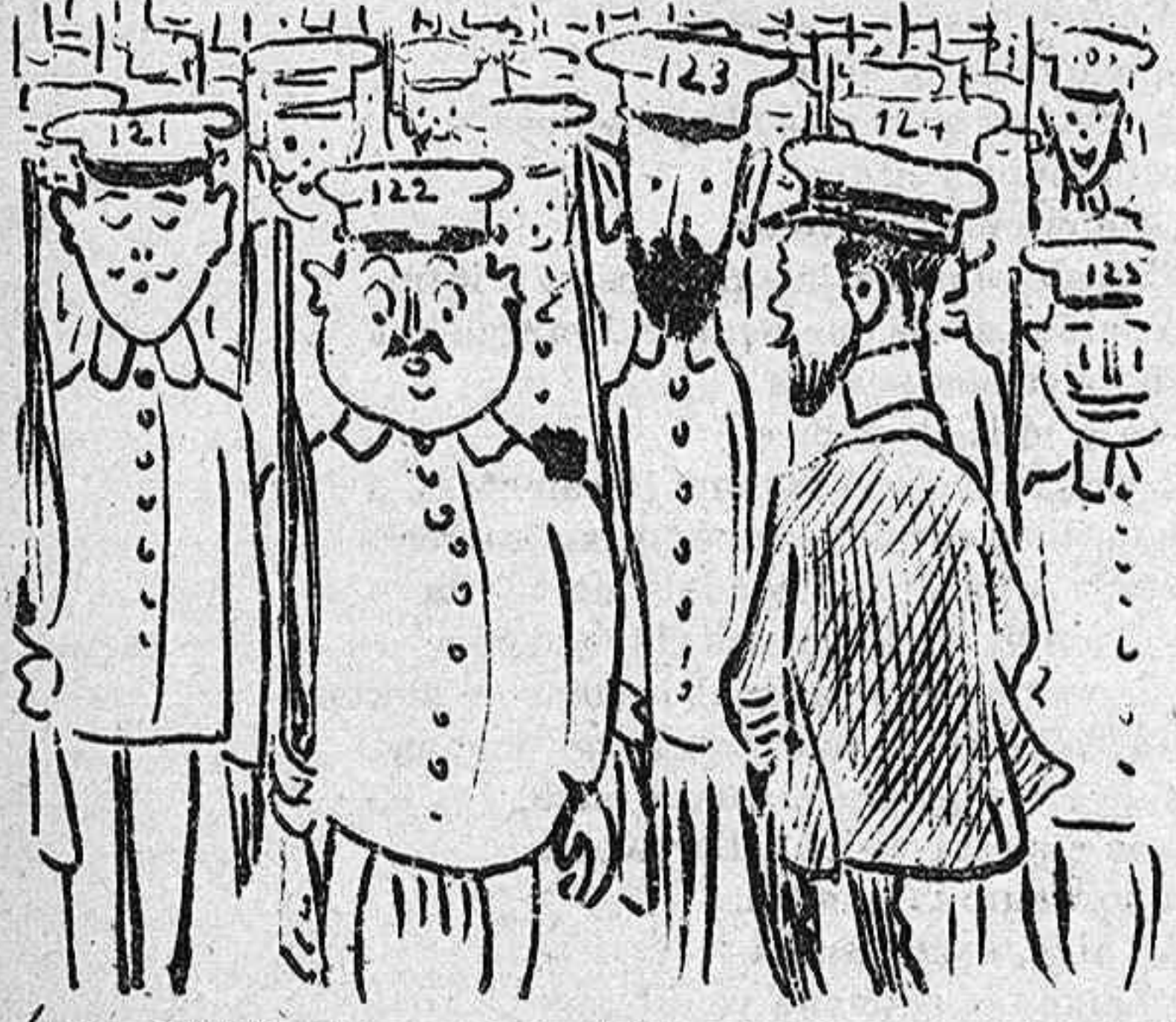

CONTADURIA.

QU'ES AQUI, QUE DEMANAN SENYORITAS?.....
AB AQUESTAS NO HI HA PO' DE PENDRE MAL.

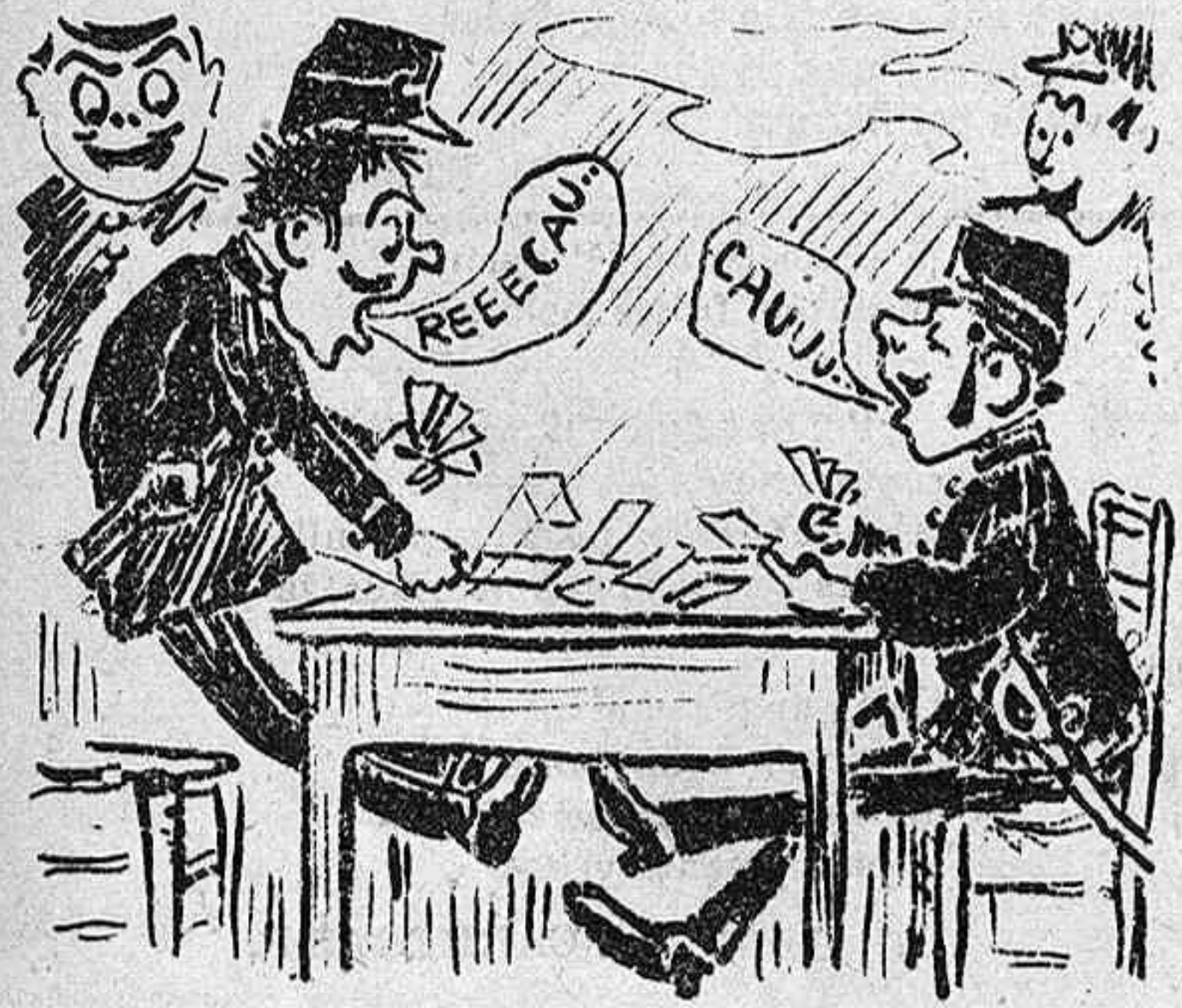
LA MAJORDOMIA DEMANA HOMES PER PORTAR
ELS GEGANTS. NO PODRIA PROTEGI NUESTRO GREMIO.

(ELS BUROTS EL DIA D'ESTRENAR ELS TRAJOS.)
MIREULOS TOTS NETS Y FLAMANS.

A L'AN DEMÀ..... AUNQUE SE VISTA DE.....
-CUAN AM TOCARÀ LA RIFA PER DEIXAR DE TRABALLAR

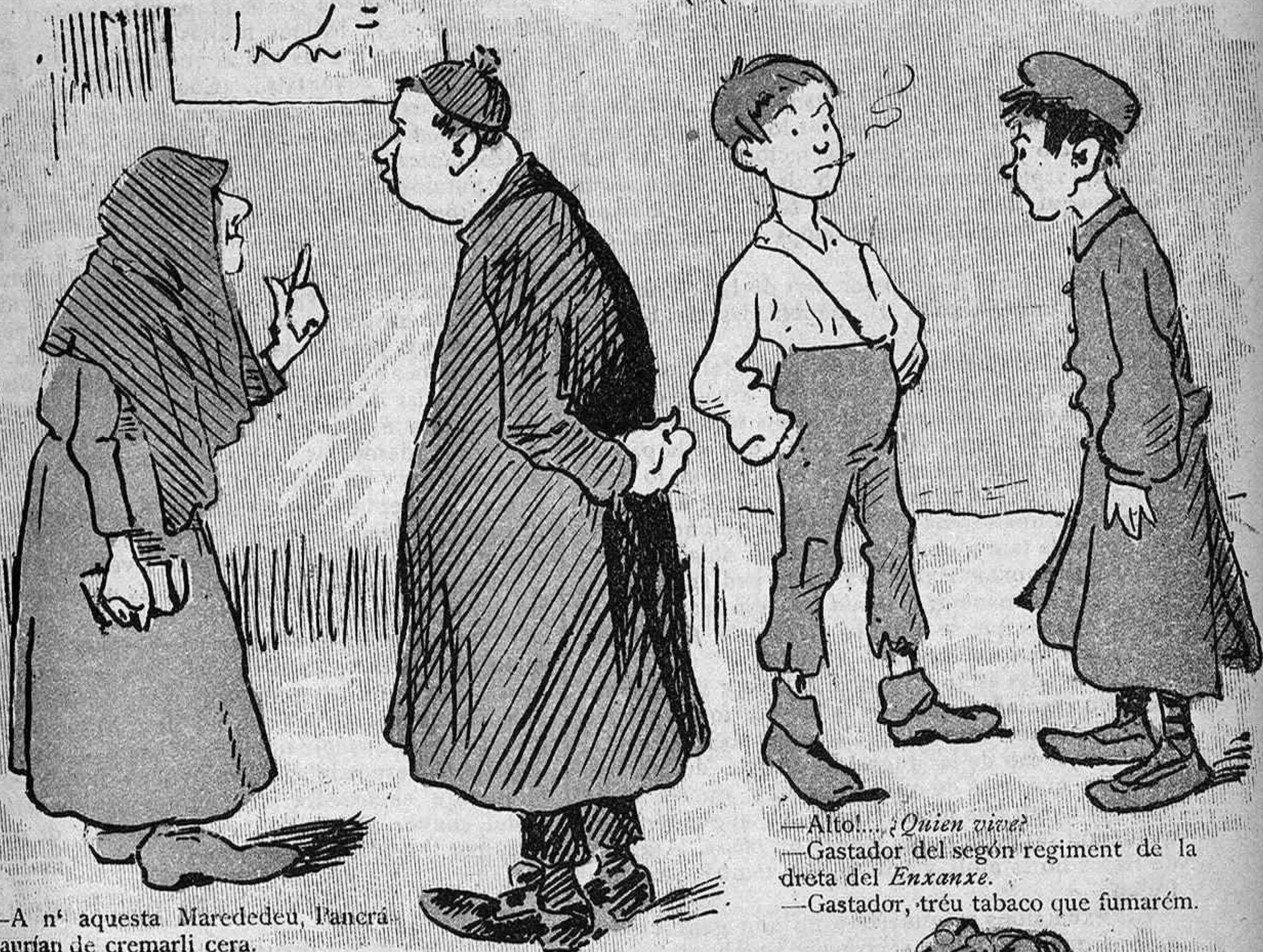
LLEJEIXO QU'EN MANZANO VOL POSAR CUAR-
TELILLOS. PER QUÈ!..... PER AIXÓ?...

TAL COM ENS PINTARAN AQUESTS DIAS
ELS QUE NO SON ESPANYOLS.

Caray

POT-POURRI

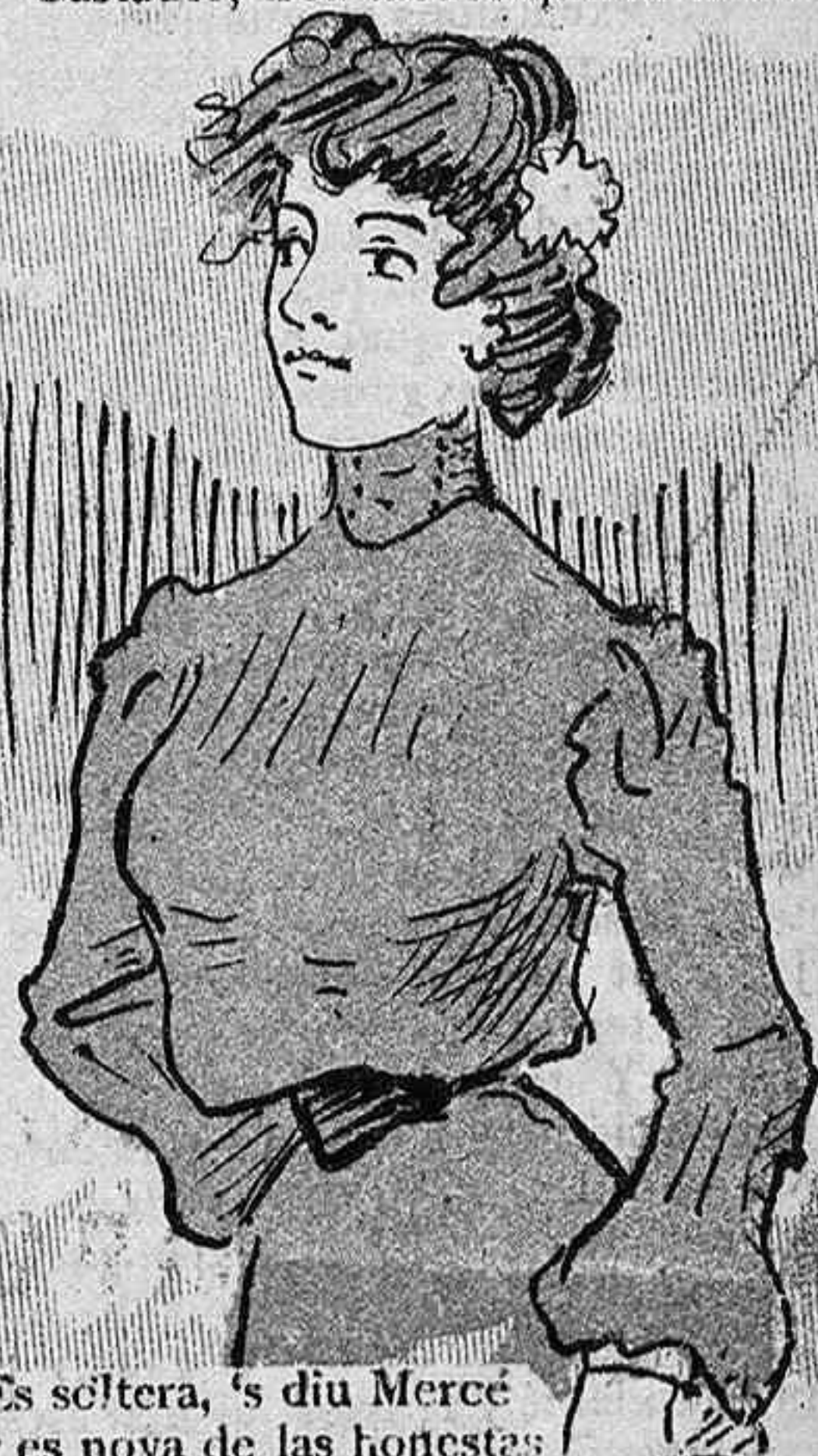
—A n' aquesta Maredeu, Panera haurían de cremarli cera.

—Ca dona, si es el cartell de las festas de Barcelona.

—Alto!... ¿Quien vive?
—Gastador del segón regiment de la dreta del *Enxanxe*.
—Gastador, tréu tabaco que fumarém.

—Escolta *Farnánitas*. Que apendrias millor, el castellá ó el francés.
El francés, chico. Yo, el castellá no lo aprendo nunca

Es soltera, 's diu Mercé y es noya de las honestas y está esperant ab dalé que la gent li fassi festes.

Desde Bell-lleig

Estimat Director: No faltant á ma paraula de tenirlo al corrent de tot lo digne de menció y d'interés pe 'ls lectors de LA TOMASA, sápigam com no més ab els vuyt dias que 'm trovo aquí dalt, sembla que fassi vuyt mesos... ¡Figuris si passa depressa 'l temps en aquesta clotada!

Segòns opinió de la major part de la colonia, 'ns divertim molt. Aixó sí, d'esqueixadas de bacallá, demánin.

La vida estihuenca á Bell-lleig es deliciosíssima, gracias primerament á sa pintoresca situació que permet esplayar la vista per tots indrets sense necessitat d'ulleras de llarga-vista. Figuris que á la part de llevant s'aixeca una montanya pelada com lo mèu cap, per ahont ix lo sol entre nou y deu; á la banda de ponent una carena de montanyas que no s'acaban may de tant altas, fán que 'l sol s'amagui á mitja tarde; al nort s'aixeca un turó pedregós que... ni 'l de Tagamanent; y al sud quedém enmurallats per una serra que sembla la *sierra sin fin*. ¡Quin panorama més esplèndid!

Las fontadas están á l'ordre del dia y no vulgui saber lo regaladas que son aquestas fonts, porque *regalan* por tots cantons... ¡Com que no hi há canal, ni canya, á cap de las dugas! Es qüestió de posarse de vint unglas ó de quatre grapas y amorrarse al bassal ó gorch que forma 'l salt del aygua térbola, qui tingui set de la bona; y encare gracias. Aixó sí, de fresca ho es molt, y qui 'n bèu també está ben fresch.

Las excursions menudejan y no son gens cansadas; porque com ningú s'atreveix á embestir aqueixos espadats y esquenas d'ase graníticas que 'ns enrotllan, per ahont fins las cabras hi relliscan, quedan reduhidas á passar al altre costat de la riera per una magnífica passera de rochs naturals (i) tots cantelluts, lo qual ocasiona varis xips-xaps per efecte de las caygudas inevitables, encare que un se senyi antes y s'encomani á Sant Antoni. Bé es veritat que un cop l'excursionista s'trova á l'altra part de la riera disfruta de debó á la *orilla* d'una bassa gran que hi há, qu' es lo safreig comú y despedeix unas emanacions que talment sembla que surtin d'una altra mena de bassa.. sense aygua.

Aquí tots vivim á la pagesa, es dir, fent lo pagés per forsa: cada familia está rellogada á una masía de las varias dels encontorns. A casa méva várem tenir la sort de trovar unas golfas que convidan á jeure tot lo temps que un hi permaneceix... ¡Com que la teulada es tant baixa que no podém estarhi drets! ¡Y tant clar, si enceném lo llum! Jo 'm faig la il-lusió que m'estich en un entressuelo del carré Vermell. La escala, una escala de má, es lo que més m'encanta; perquè aixis que sóm á dalt tots, pego puntada de peu á l'escala y quedém aislats del corral (qu' es la nostra entrada,) penjats allá dalt, independents y felissos, com si estéssim al Cel.

Las vetllas son distretas á tot serho; quan al corral de casa han tret 'ls fems, s'hi donan concerts íntims ab acompanyament dels brams de la somera y dels espinguets de la truja que son 'ls artistas més

vehins que tenim. Al quarto de las pomas d'un'altra masía llogada també *in partibus* per un millonari com jo, la ballém molts nits bastant magre pero ab un delit á las camas que ningú ho diría, fins que quedém reventats... ¡Com si no ho estéssim prou encare! Y al celler de la casa de pagés ahont hi viu *Dou Panxu* (aquell oficial de 5.ª classe de la «Económica» que viu á dalt del terrat de casa) hi fém putxinellis els diumenges, que si 'ls vejés en Pere Romeu, tancava desseguida 'ls Quatre gats.

La flora d'aquet reconet de mon está dignament representada per etzevaras, ortigas, arsos y tota mena d'arbustos carregats d'espinas que convidan á anar sense mitjas ni mitjons, per mudar la pell de las camas y posarla tendra y nova de trinca. Y la fauna conta ab numerosíssims exemplars de tota mena de bestiar major llanut y pelut y de tota especie de bestiolas é insectes que no deixan viure despert ni dormit, desde las vespas y formigas ab alas, fins als mosquits y las moscas d'ase.

Sembla mentida que, atesa la posició geográfica d'aquet paradís terrenal y las comoditats de viure que s'hi trovan, no tingui tirada á venirhi á passar l'estiu més gent en aquest poble. Es un misteri que no me l'explico.

Perqué la colonia d'aquí la formém cad'any las mateixas familias; la d'aquell *don Panxu* que la brilla ab 22 duros y mitj cada mes, la del senyor Martinet que porta 'ls llibres d'un cantó al altre de casa d'un enquadernador, la del senyor Magí que porta la correspondencia de casa séva, la del senyor Miquel qu' es corredor... si la empaytan 'ls *inglesos*, la del senyor Baldiri qu' es procurador de dugas casas per llogar... y un servidor.

PEP DEL CARRIL.

Mistos de pet

¿Hi ha rés, fora dels dinés?
¿Hi ha rés que 'ns alegri á estonas?
¿hi ha rés? contestéu ¿hi ha rés?...
¿hi ha rés... pel drapayre donas?...

Tu tocas «La Marsellesa»
tu tocas «Els Hugonots»
tu tocas l'«Himne de Riego»
tu to... máquets y pebrots

Qui fá papés del Banch falsos,
qui fá cegos als aucells,
qui fá crims sense conciencia,
qui fá... coves fá cistells.

¡Ca home, ca! No pot ser.
¡Ca home, ca! Que no, *vamos!*
¿En Sagasta dimitir?
¡Ca!... rambola y onze tantos.

J. MONTABLIZ.

LA DONA CATALANA

DIRECTORA: D. RIERA BATLLE.

Quènto vell

Dos amichs trevalladors
que de son jornal vivian
y ab aquet ni sols cubrian
sas necessitats pitjors.
Los seus apuros més grans
moltas voltas s' explicavan
y un y altre demostravan
tenirse amor de germáns.
Un dia vá succehi
que á un mateix lloch los llogaren
y al treball s' encaminaren
ab l' aurora del matí.
No tingueren temps perdut
puig sa fama no era injusta,
de feyners de bona fusta
pe 'ls qui 'l treball es salut.
A nou horas, l' esmorsá
respectiu, saborejavan
ab tant gust, que demostravan
no pensar en lo demá.
Un d' ells, el més jovenet
observá ab pena marcada,
que al ápat de mitjdiada
sols tindria pá y poquet.
Y aixis vá dir: —Si no fós
que la teca costa cara,
ab la gana que tinch are,
m' acabaria aquet mos.—
L' altre digué: —No m' avinch
que á n' eix gust teu, posis trabas;
menja noy, si te l' acabas,
recorda que jo ja 'n tinch.—
Y aixis ho feu confiat
y tenint per cosa certa
d' aquell bon amich l' oferta
que tant l' habia animat.
Tornaren la feyna á fé;
que ab suhor lo pá s' afanya;
y ells tenian molta manya,
y ganas de quedar bé.
Arrivá 'l segon repós;
mitj dia: l' hora qu' espera
ab afany la gent obrera
per doná aliment al cos.
També ho feren ells així;
s' assegueren, conversaren
y á menjar se disposaren
lo que 'ls quedá del matí.
Mes l' un tant sols, l' altre res;
lo pobre plé d' extranyesa
recordava la promesa
del que 's mostrá tant després.
Y veient ab l' afició

que sa gana satisfeya
sens donarn'hi, com se creya,
li digué ab gran turbació;
—No voldria sé importú
mes llavors quan esmorsava,
m' has dit que si ho acabava,
ja te 'n quedaria á tu.—
—Es molt cert (l' altre vá di)
y si ho negués, mentiria
jo t' he dit que ja 'n tindria.
pró si 'n tinch lo vull per mi.

Aquet cas ens vé á probar,
lo que de temps sabut es;
que no 'ns refiém dels demés
quan se tracti de donar.

DOLORS RIERA Y BATLLE.

A una amiga

Perque has trovat un marit
que 's juga la setmanada,
li mous escandols y crits.
¡vas errada!

Creu amiga, á qui 't vol bé;
si tu l' hi vés amorosa
segú que ell pensarà més
ab sa esposa.

Y allavoras conmogut
potser fassi vida bona,
que qui doma á n' el marit
es la dona.

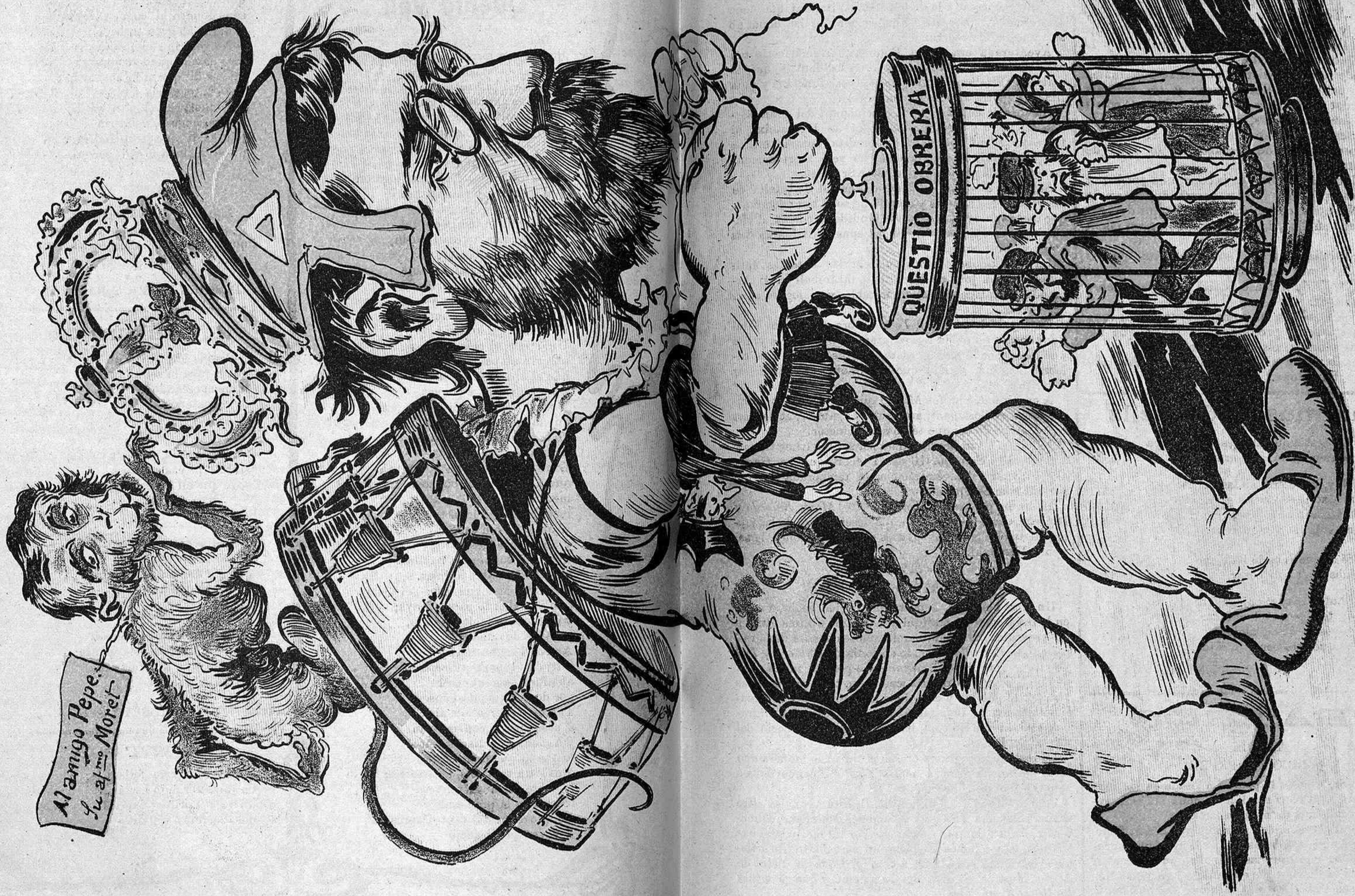
Ab crits y movent soroll
may cap marit no s' espanta;
més prompte te 'l farás teu
fent la santa.

ROSETA SERRA.

CANTAR

'M juras ferme felissa,
'm juras ser mon esclau...
¡Si vaja 'l primer capítul
del «Secretari galant!»

SILETA.

¡Pobre Pep de las Canaletas!
¡Y quants papers s' han de fer per guanyarse las garrofás!

Nostre retrato

ITALIA VITALIANI

La genial artista italiana quin retrato doném avuy en la primera plana, nasqué en lo dia 20 d' Agost de 1866 en Torino, filla de Vitaliano Vitaliani y Elisa Duse y pot dirse que de familia d' artistes ja que lo seu tio era lo célebre Cesare Vitaliani y la eminent Eleonora Duse li es cusina.

Venint de rassa d' artistes, pot dirse que mamá l' afició al teatro ab la llet materna y sos primers passos en edat primerenca ja vá donarlos al costat de notabilitats dramáticas, com la famosa Virginia Marini, desempenyant ab dita actriu y el celebrat Ceresa la protagonista de *Fernanda* en lo degá de nostres teatros.

A Barcelona, la Vitaliani es ja coneguda per haver fet varias campanyas y l' any passat dugas en lo teatro de Novetats, conquistantse tot seguit de nostre intel·ligent públich la estima que son gran talent 's mereix.

Avuy la Vitaliani 's troba en la plenitut de sas facultats y los més eminents crítichs parangonan son treball ab lo de la Duse genial y de la célebre Sarah Bernhardt.

En nostre Gran-Via ha comensat una campanya que, per molt que 's prolongui, de segur que als *amateurs* barcelonins, els sabrá á poch.

Aquest es lo millor elogi d' ella y dels seus admiradors de Barcelona.

Máximas y Consells

La bestia que ab més gran sanya procurem matá, es l' aranya

Noy, ves alerta ab las nenas que aixó ja son cosas grossas; estima més á las rossas y no vulguis may morenas.

Si es que sabs de batejar á taberné 't pots posar.

Si algú may t' enjega á dida no 't tens per xó d' enfadar; al revés, t' has d' alegrar sí es que está ben provehida.

B. RAMÉNTOL.

TEATROS

TIVOLI

(CIRCO EQUESTRE)

Segueix lo Sr. Alegría la pauta imposada en los anys anteriors y que tant bons resultats li doná, aixó es, presentar sovint debuts de notables artistes.

En la present setmana deu mencionarse lo dels famosos Emile y Ange, acróbatas *sui generis* y que agradaren molt; los equilibristas Napol's qu' executan nous y variats exercicis y las elegantas jermanas Marianos en lo seu treball titulat *El torbellino humano*.

Dels coneguts de desde lo primer día, segueixen cau-

sant la admiració del públich las jermanas Bellatzer, trio Ernesto, Mlle. Dolinda de la Plata, jermans Corty, los xispejants Carpi y lo notable ciclista Sidney.

GRAN-VIA

Un cambi de frente hi ha hagut en aquet teatro, ja que de la companyia que explotava el *morrongo* y la *pulga* s' ha passat á la de la célebre Vitaliani que dona art verdader, y aquesta transformació se ha donat ab sols un dia de intèrval.

Aventurada era per la Empresa, metamórfosis tan extraordinaria y ab tot, n' ha sortit brillant ja que la eminent Vitaliani conta per plens sas funcions y cada funció registra un éxit imponderable.

La obra de debut siguié la espelusnant del gran Sardo *La Tosca* y en la protagonista de la mateixa hi lográ un triomf colossal la sobredita notable artista Sra. Vitaliani, la que además se vejé acertadament acompanyada per lo notable actor Sr. Duse.

Seguí *La dama de las camelias*, caball de batalla de las verdaderas artistes y en ella ne sortí tan triomfant, que continuament se sentia aplaudida arribant al deliri del entusiasme en las escenas culminants dels quart y quint actes.

En aquesta obra, de nou vejorem las notables aptituds del galan jove Sr. Rizzotto, qual treball en l' *Armando* lo comparém al del notable y malográt actor Sr. Ceresa.

Ha seguit després *Sor Teresa*, obra que la Sra. Vitaliani encare no habia representat entre nosaltres y feu una tan acabada protagonista, que 'ns recordá á la célebre Pezzana, artista que la dita obra era una de sas favoritas.

A continuació ha fet *Magda* que ja es sabut interpreta maravillosament, arribant á la sublimitat del art en la escena de odi que té ab son seductor.

Felicitém á tan brava artista per sos llegítims triomfs y també á la Empresa Gil per l' acert que ha tingut al contractar á dita eminencia en temporada tan important com es aquesta.

Hi há en preparació *Hedda Gabler*, *Maria Stuarda* y *Deborah*, obras las tres que en lo desempeñyo de las protagonistas hi ha lograt sos més colossals triomfs la senyora Vitaliani.

TIVOLI

CONCERTS D' EUTERPE

Un altre plé lográ aquesta distingida societat coral en lo quint concert matinal que dongué dilluns últim y del programa executat mereixeren los honors de la repetició, la *Patrulla turca*, la sinfonia de *Guillermo Tell* y lo tango de Clavé *El chinito* que per los molts anys que no 's cantava resultá casi nou, tant per coristas com per lo públich y com hem dit agradá extraordinariament tant la inspiració del autor com las filigranas que hi feu lo coro, baix la acertada direcció del mestre Sr. Rafart.

Lo resto del programa era molt fluix, de manera que sentírem queixarsen á molts assiduos concurrents á aquets populars concerts.

Pera lo diumenje próxim día 21, está anunciat altre concert que será en honor y benefici del mestre Director Sr. Rafart, lo qual sabém que per tal motiu será extraordinari y además de pendrehi part distingits artistes s' estrenará un himne á coro y orquesta, lletra de Apeles Mestres, música del beneficiat y que 's titula *Lo llegat d' en Clavé*.

UN COMICH RETIRAT

PREPARATIUS

La solemnitat gegantesca ja s' apropa y las eminencias inscrites no 's cansan de fer gastos de respalls y grans fregatel-las de benzina.

LA TOMASA

CUPÓ PRIMERA N.º 44 (1)

Que dona dret á adquirir per

DOS RALS

la comedia en tres actes y en prosa

LA NEBODA

original de D. TEODORO BARÓ

qual preu corrent es lo de

DOS PESSETAS

(1) Caduca als vuyt días ó avans si s' agotan
ls exemplars.

Lo del manicomi de Sant Boy está més brut que may.

Ha quedat demostrat que la péssima administració de 'ls *hermanos* posa en perill no sols las vidas de 'ls alienats sino la salut pública de tot el plá de Barcelona, puig res més fácil que la epidemia de caràcter tifòdic que allí regna, s' escampi per tots els contorns.

Algún metje ja ha aconsellat rodonament á las autoritats que 's tanqui el manicomi y s' envihi els bojos á la montanya.

Jo crech que bastaria un remey més senzill. Entregar la bojeria á la caritat laica, sustrèyentla d' aquets *hermanos*, qu' ab la excusa de Deu fan lo més rodó de 'ls negocis.

✱

Retallo d' un diari el següent anunci;

«Distinguida y elegante señorita de bella figura y muy instruida que se ha gastado su última peseta en este anuncio, desearia contraer matrimonio con caballero rico y de buenas costumbres. No importa edad ni nacionalidad. Escribir á M. M. etc., etc.»

'M sembla que no 's podran queixar de que la xicota no 's presenti insinuant y franca. ¡Ja ho vehuen! ¡La última llufa! ¿No 'ls trenca 'l cor aixó?... ¿No?

Donchs allavors, es que no 'n tenen. El cor de vostés está á la mateixa altura que la vergonya d' ella.

✱

Ara sí que las garantias constitucionals están ben llestas . Barcelona.

Lo ocorregut diumenje á la Barceloneta ha sigut el cop fatal.

Despedimosen ab llágrimas;

no las veurém ja may més.

Las pobretas están llestas

R. I. P. —Amén.

✱

Tres noticias taurinas que á semblansa del grabat y ma-llassombra de 'n *Tabardillo* de la *Publi*, retallo per la nostra *cartera*.

S' ha format un «trust» per explotar á tota Espanya y Fransa l' espectacle taurich.

El *Correo* de 'n Sagasta 's plany diumenje amargament de que la afició als toros creix á Espanya d' una manera desesperadora.

Y finalment, diumenje sense cap incident, va efectuarse un *cacheo* á la porta del *Torin*.

Las tres noticias ensenyan que seguim, mansos y tontos, las antigas tradicions del país de *pan y toros*.

✱

Dilluns al vespre assistirem á la vetllada literari—musical que doná lo Centre Provincial Geroni en son magnífich local de *La Virreyna*.

En la part literaria 's lluhiren de debó nostra estimada companya la poetisa Dolors Riera y Batlle y 'ls senyors Narcis Fuster y J. Fábregas.

En la part musical foren aplaudidissimas las senyoretas Muñoz, Lola Rodas, Paquita Peñuelas y 'ls senyors Ardevol, Quinquer, Rius, Coll. Feliu, Mur, Ortet, Bastús, Esteve, Benet Soler y E. Burgos.

Nostra enhorabona al Centre Provincial Gironi que tant bé sab obsequiar á sos socis.

✱

De Cornellá del Llobregat varém rebre una carta-comunicat fent present uns quants senyors particulars que sartian en defensa de son company senyor Ferreras (don Camilo) qui 's considerava aludit y agraviat per una campanada en lo número de LA TOMASA penúltim.

Molt bé; no tenim cap inconvenient en fer constar la protesta del referit senyor, (ja que també s' hi firma), puig la considerém lógica. En quant á rectificar, ho fariam també ab molt gust, acreditant que don Camilo porta els llibres de la Cooperativa com un *trunfo*, si firmés la protesta en questió la Junta de la entitat citada y el document portés el sagell de la mateixa.

Se 'ns diu que 'ls defensors del Sr. Ferreras, excepte un, no son de Cornellá tant sols y pera rectificar tenim precissió d' estar segurs de la veritat, puig sense que duptém del senyor Ferreras y companys, aixis com ells dihuen qu' están certs de que algú ha sorprés nostra bona fé, nosaltres hém de pendre precaucions porque aixó no 'ns succeheixi de nou.

Vegin, donchs, si la Junta de la Cooperativa firma que la comptabilitat del senyor Ferreras es impecable y serém de la mateixa opinió *urbi et orbe*.

✱

A Barcelona ha arribat un supervivent de la catástrofe de la Martinica; un mahonés que formava part de la tripulació del vapor *Roraima* y que fou l' únich que 's salvá, no sols de la dotació del mencionat barco sino també de 'ls habitants de Saint Pierre.

Tots aquestos dias ha corregut pe 'ls periódichs la estupenda relació del mahonés de marras. Resulta, segons els *chicos* de la premsa, que l' home pogué salvarse gracias á haver permanescut sis horas sota l' aygua. (!!)

Lo estrany es que executant aquest portentoso tornés á Espanya. Per lo que li faltava, tant se valia que 's quedés en ayguas de la Martinica en calitat de tiburón humá.

✱

Hém llegit en un periódich que l' arrendatari de contribucions d' aquesta provincia Sr. Febrer, comensá á fer fortuna embutxacantse tot un edifici que perteneixia al collegi de platers de Barcelona.

¡Quinas tragaderas

Y aixó va ser tant sols per desdejunarse y quan era encara molt jove.

Calculin lo que serà avuy, si á proporció de 'ls anys li ha crescut l'apètit.

Ni Barcelona sencera li bastará per ferse passar el mal de cor.

✱

Aquestos dias ha produhit gran espectació la rápida vinguda á Madrid de 'ls embaixadors espanyols de Paris y Londres.

Tot seguit els periódichs s' han posat á fer calendaris y ab extranya unanimitat han prés l' acort de que la vinguda de 'ls embaixadors s' devia á haver ingressat Espanya en la aliansa de Fransa y Rusia, qu' ara serà triple també.

No conech las bases de tan hermós tractat de aliansa, pero sense pór d' equivocarme m' atreviria á condensarlos en las dugas cláussulas següents.

Primera: Rusia y Fransa, en los festins internacionals s' crupirán la carn.

Segona: Espanya rosegará 'ls ossos.

✱

L' amich don *Fardalico*, que feya bastantas setmanas qu estava en vaga ab molt sentiment nostre, perque ell es l' alicient únich que trovém en «El Diluvio», s' ha posat altra vegada en campanya.

Y de primer antuvi ja 'ns ha descubert á la Vitaliani. Tira peixet!... ¡ab pochs descubrims aisis, demano que quan caygui en Colón d' allá dalt, m' hi posin á don *Fardalico* ab el dit assenyalant.

Assenyalant á Sant Boy.

La Vitaliani, estimat compta fils de la Aduana y de las obras dramáticas, ja feya algún temps qu' estava descuberta.

Ab aixó, muts y á la gabia.

Bibliografia

En la taula de nostra Redacció hi figuran las següents obras, que galantment han remés sos propis autors;

Rampelladas; aplech de versos festius, originals de nostre constant colaborador Ferrán Anquisi, conegut per *Rampells*.

En dit tomet fá gala un cop més nostre amich de sa festiva é intencionada pluma.

L' *associació obrera*; conferencia d' extensió universitaria que lo professor de la Facultat de Medicina Dr. D. Ignasi Valentí Vivó, llegí en la sessió pública que s' celebrá en lo Foment Regional lo dia 22 de Desembre últim.

El cor del poble; drama en tres actes original y en prosa del reputat autor D. Ignasi Iglesias, estrenat ab gran aplauso en lo teatro Romea en la nit del 20 de Janer passat per la companyia que ab tant acert dirigeix lo notable actor D. Enrich Borrás, qual drama com á proba d' estudi pera son éxit; s' havia representat á Vilanova y Geltrú en lo teatro de Apolo lo nit del 6 d' Octubre de 1901, per una secció d' aficionats dirigits per l' autor de la obra.

Remerciém degudament l' envió á sos respectius autors,

Recort de la festa major de Sans

A la meva balladora.

¡Qué ditxosa aquella festa!
 ¡Com podia suposar
 que 't mostressis tant amable
 quan vaig venirte á parlar!
 De l' ayrosa americana
 demanante 'l compromís
 vas respondre hermosa nena,
 ab un deliciós somris.
 Abrassats els nostres cossos
 ens gronxavam ab anhel
 ab la llum enmirallantme
 de los teus ullets de cel.
 Adorante com regina
 t' oferí per trono 'l cor;
 tu enrogida y tremolosa
 vas acceptarlo ab amor.
 y en proba de la tendresa
 que per mi havias sentit
 lo ramell que vaig donarte
 posares damunt ton pit.
 ¡Qu' érats bella! de las joyas
 la espléndida brillantor
 no escau á una hermosa verge
 com la més petita flor.
 Ab recansa vaig deixarte;
 era l' hora del descans
 y febrilment vaig estrényer
 entre las mevas, tas mans.
 Passí la nit plé d' angoixa
 sens oblidarte un moment;
 tu érats l' única esperansa
 qu' omplia mon pensament.
 Y el jorn següent al trobarte
 soleta en mitj mon camí
 l' adeu qu' ixqué de tos llabis
 tot mon ser féu estremí.
 Y recordant de la festa
 lo molt que vaig disfrutar
 vaig dirme: - ¿Tanta ventura
 me la podia esperar?
 Oh no, la ditxa suprema
 d' aquella festa major,
 la dech á tu tota sola
 ¡oh reyneta del meu cor!

L. F. S.

(Soci del Ateneo)

CORRESPONDENCIA

Camilo Piqué. No pot anar ni ab rodas —X. J. P. Aceptat el vers. —*Ramón Amorós*. Vilasar. Robut tot; está con forme. S' hi ha comensat á treballar. —*Rampells*. Está bé. Celebro tornarli á veure. —*A. Cantallops*. Moltes gracias. S' aprofitará casi tot. —*Manel Castellá*. (Badalona) La poesia está molt descuydada de versificació. —*J. Soler*. (Sabadell) Sento dirli que la llarga s' assembla massa á l' Oda á Barcelona (tant com poden assemblarse vosté y mossén Cinto) y en quant á la curta es molt poca cosa. —*F. A.* (Tarragona.) Está equivocat. En aquesta casa no combiém els afectes. En cartera tinch un volúm de vosté. Jo que hi há es que abundan els compromisos. —*R. Homedes*. Agrahint. —*J. C.* Probaré de retocar ho —*Q. Malleu*. Gracias mil. —*B. Bonet*. Olesa. Robut y gracias.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Tracte fet

Un mossèn content

—Escolti. ¿Es aquí que hi há una habitació per llogar á tota assistencia?
 —Sí senyó. Es aquí... ¿Vol veure l' habitació?
 —No; vull veure l' *assistenta*.
 —Soch jo mateixa.
 —¿Vosté?... Donchs tracte fet. Tregui el *se* alquila.

L' excelent pare Bové, está que no cab en má, puig *algo* li tocará del *dalló* de la Mercé.

Qüestió rescita

V. Parets y P.

—Creguim don Pau, sols ab plóm y ab pólvora y dinamita s' arreglará eixa qüestió...
 —Y ab forsas... pans de sis lliuras